Kjaramál og vinnumarkaður

Áherslur ASÍ

45.þing ASÍ
10. til 12. október 2022

Finnbogi Sveinbjörnsson,
formaður vinnumarkaðs-, atvinnumála- og jafnréttisnefndar ASÍ

Kjaramál og vinnumarkaður 2022

- Tímamót. Miklar breytingar og áskoranir
  - Heimsfaraldur
  - Atvinnuleysi nýlega í hæstu hæðum
  - Efnahagserfiðleikar
  - Fasteignaskortur
  - O.fl.

- Hverju þarf að huga að? Hvar skal veita aðhald og hvað skal endurskoða?
  - Styrkja stoðir vinnumarkaðarins
  - Þrýsta á stjórnvöld
  - Innri skoðun hreyfingarinnar

Grundvallarlöggjöf Lífskjarasamningarnir 2019

- Markmið ríkisstjórnar að liðka til við gerð lífskjarasamninga:
  - Aðgerðir gegn kennitöluflakki
  - Aukning á refsingum ef brotið er gegn lágmarkskjörum
  - Aukið samstarf
  - Refsiábyrgð lögaðila og forsvarsmanna
  - Tekið á reglum um starfsnám og sjálfboðaliðastarfsemi
  - Aðstoð fyrir fórnarlömb nauðungavinnu og vinnumansals
  - O.fl.
- Töluvert vantar upp á að markmiðum sé náð

Vinnustaðaeftirlit

- Eftirlit, aðhald, sýnileiki og tenging við starfandi fólk og félagsmenn stéttarfélaga
- Samkomulag milli ASÍ og SA um starfsgreinar sem falla undir
    - Margar starfsgreinar undanþegnar
- Auka þarf starfsgreinar sem heimilt er að hafa eftirlit með
- Stuðla að virku eftirliti um land allt

Þolendur vinnumansals og misneytingar

- Margir utan stéttarfélaga
  - Í hag atvinnurekenda sem brjóta gegn starfsfólki að ekki er greitt í stéttarfélag
  - Á valdi atvinnurekenda að skila félagsgjöldum til stéttarfélags
  - Þolendur óvissir um rétt sinn

- Hvernig hugum við að þessum hópi sem vissulega starfar innan svæða og undir kjarasamningi stéttarfélaga?
  - Innheimta launa
  - Önnur félagsleg aðstoð, tilsögn og leiðbeiningar
  - Samræming á milli félaga?

Tæknibreytingar, fjarvinna og vinnutímastytting

- Hvernig stuðlum við að því að tæknibreytingar séu vinnandi fólki til góðs?
  - Vinnuvernd og öryggi á vinnustöðum
  - Samræming fjölskyldulífs
  - Vinnutímastytting til bætts líðan og aukningu á frítíma
  - Þróun í starfi, o.fl.
- Fjarvinna
  - Samkomulag ASÍ og SA frá árinu 2006 um fjarvinnu og reglur Vinnueftirlitsins um vinnuverndí fjarvinnu
  - MR: Ekki verða af rétti samkvæmt lögum, kjara- og eða ráðningarsamningi
    - Álitamál sem upp geta komið
  - Rétturinn til að aftengjast
    - Vinna utan tilgreinds vinnutíma
    - Neysluhlé og hvíld
    - Vinna á meðan lögmætum forföllum stendur, t.d. veikindi

Tæknibreytingar, fjarvinna og vinnutímastytting

- Vinnutímastytting
  - Þegar hafin vinna
  - Allir njóti vinnutímastyttingar
  - Raunverulegur ágóði styttingar fyrir alla
  - Huga að starfsfólki sem vinnur vinnu sem krefst viðveru

- Þarf vinnutímastytting að leiða til aukningar á þegar hröðum vinnutakti?

Atvinnuleysistryggingar

- Grunn atvinnuleysisbætur um 85% af lægstu launum
  - Tekjuskerðing veruleg fyrir heimilin.
- Tækifæri til virkni og starfa og aðstoð við atvinnuleit
  - Kerfi sem grípur og vinnur gegn langtíma atvinnuleysi.
    - Áhættuhópar
- Atvinnuleysistryggingakerfið vinni af mannúð og virðingu
- Góð ráðningarsambönd og að starfskraftur nýtist sem best
  - Taka tillit til aðstæðna fólks

Áherslur ASÍ

- Tryggja verði grundvallarlöggjöf um réttindi og skyldur launafólks og atvinnurekenda á vinnumarkaði og samskipti stjórnvalda og aðila vinnumarkaðarins við að verja og þróa frekar heilbrigðan vinnumarkað.
- Tryggja öflugt eftirlit á vinnumarkaði til að sporna við brotum á lögum og kjarasamningum og misneytingu launafólks.
- Launaþjófnaður sæti refsingum.
- Að tæknibreytingar og breytingar á atvinnuháttum leiði til bætts vinnuumhverfis og lífskjara launafólks.
- Tryggja uppbrot ráðningarsambanda. Að óregluleg vinna og óhefðbundin ráðningarsambönd leiði ekki til kjaraskerðingar vinnandi fólks.